

บทสำรวจขอบข่ายและแนวโน้มการศึกษาทางรัฐประศาสนศาสตร์:
วารสาร PUBLIC ADMINISTRATION REVIEW, 1940-2009

REVIEW OF SCOPE AND TRENDS IN THE STUDY OF PUBLIC ADMINISTRATION
PUBLIC ADMINISTRATION REVIEW, 1940-2009

ดร. เกวลิน ศीलพิพัฒน์

อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาขอบข่ายและแนวโน้มการศึกษาทางรัฐประศาสนศาสตร์ในช่วงปี ค.ศ. 1940-2009 จากวารสาร Public Administration Review โดยวิธีการที่ใช้คือการศึกษาวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ผู้วิจัยรวบรวมงานวิจัยเชิงประจักษ์ซึ่งมุ่งสำรวจขอบข่ายและแนวโน้มการศึกษาทางรัฐประศาสนศาสตร์โดยใช้วิธีรวบรวมและวิเคราะห์บทความในช่วงปี ค.ศ. 1940-2009 (Stocking Taking) ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบขอบข่ายและแนวโน้มการศึกษา

ผลการศึกษา พบว่า หัวข้อหลักของการศึกษาทางรัฐประศาสนศาสตร์ในช่วง 1940-2009 คือ การจัดการภาครัฐ การพัฒนาองค์กร การบริหารทรัพยากรมนุษย์ นโยบายสาธารณะ และการวางแผน และการประเมินโครงการ จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า ผู้วิจัยใช้ตำราพื้นฐาน เนื้อหาวิจัย และความสนใจใหม่ๆ ในการจำแนกหัวข้อในการศึกษาทางรัฐประศาสนศาสตร์ อย่างไรก็ตามปัญหาสำคัญในการศึกษาขอบข่ายและแนวโน้มการศึกษาได้แก่ ความแตกต่างของการให้คำนิยามหัวข้อและนิยามศัพท์ที่ไม่ชัดเจน ความแตกต่างกันของวัตถุประสงค์ในการศึกษา และการถกเถียงเกี่ยวกับการพัฒนาของหัวข้อในการศึกษาทางรัฐประศาสนศาสตร์ กล่าวโดยสรุป ข้อค้นพบจากการศึกษานี้แสดงให้เห็นขอบข่ายและแนวโน้มการศึกษาทางรัฐประศาสนศาสตร์ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1940-2009 ซึ่งสะท้อนให้เห็นความสนใจของคนในสังคมและนักรัฐประศาสนศาสตร์ในช่วงเวลาดังกล่าว

คำสำคัญ: การศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ ขอบข่ายทางรัฐประศาสนศาสตร์ แนวโน้มการศึกษาทางรัฐประศาสนศาสตร์

ABSTRACT

The objective of this study was to examine scope and trends of public administration study during the year 1940-2009 from Public Administration Review. Methodology used in this study was documentary research. The researcher gathered empirical works that examined scope and trends of Public Administration studies by stocking taking method during the time of 1940-2009. Content analysis approach was used to analyze and to compare the scope and trends of public administration study.

Results showed that core areas of public administration study during 1940-2009 were public management, organizational development, human resource management, public policy, and planning and program evaluation. The topical classifications used in the prior studies were from introductory text book, research areas, as well as new areas of interests. However, main Issues of scope and trends study were such as unclear operationalized definition of classification, comparative issue due to variation of purpose of study and debate of the topical development. In sum, research findings illustrated the scope and trends of public administration study from 1940 to 2009, reflecting public interests and what public administrators had concerned in those periods of time.

Keywords: Public Administration Study, Scope of Public Administration Study, Trends of Public Administration Study.

บทนำ

การกำหนดขอบข่ายการศึกษาทางรัฐประศาสนศาสตร์ มีจุดเริ่มต้นตั้งแต่สาขารัฐประศาสนศาสตร์ถือกำเนิดอย่างเป็นทางการ ในปี ค.ศ. 1887 ซึ่งเป็นปีที่งานเขียน *The Study of Administration* ของ Wilson Woodrow ตีพิมพ์ในวารสาร *Political Science Quarterly* บทความดังกล่าวพยายามที่จะแสดงให้เห็นถึงวัตถุประสงค์สำคัญของการศึกษาในสาขาวิชานี้ และแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างการศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ (Public Administration) และการศึกษารัฐศาสตร์ (Politics) โดยเน้นว่าการศึกษารัฐประศาสนศาสตร์มุ่งเน้นศึกษา กิจการของรัฐ (Business of government) เป็นสำคัญ Wilson ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์การศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ว่า

It is the objective of administrative study to discover, first, what government can properly and successfully do, and secondly, how it can do these proper things with utmost possible efficiency and at least possible cost either of money and energy. (Woodrow Wilson, 1887: 197)

นับตั้งแต่นั้นมานักรัฐประศาสนศาสตร์ศึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์ แนวโน้ม และทิศทางของการศึกษารัฐประศาสนศาสตร์อย่างต่อเนื่อง โดยเห็นได้จากการจัดประชุมวิชาการระดับนานาชาติ การตีพิมพ์วารสารฉบับพิเศษ (Special Issue) เกี่ยวกับการศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ในอนาคตหรือการศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ในอนาคตรูปแบบต่างๆ การศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ในประเทศต่างๆ นอกจากนี้วิธีการที่ใช้ศึกษาแนวโน้มและทิศทางการศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ที่เป็นที่นิยมวิธีหนึ่งคือการรวบรวมและวิเคราะห์เนื้อหาบทความจากวารสารวิชาการในช่วงเวลาใดช่วงเวลาหนึ่ง (Stock Taking) เพื่อศึกษาพัฒนาการโดยรวมของแนวคิดทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ รวมถึงหัวข้อประเด็นสำคัญและวิธีการศึกษาในช่วงระยะเวลานั้นๆ ที่ผ่านมามีการศึกษาในลักษณะนี้ทำได้ 2 วิธี วิธีแรกคือ บรรณาธิการของวารสาร (เช่น Terry, 2005; Stivers, 2000; Newland, 2000; Waldo, 1974) เป็นผู้ประเมินและวิเคราะห์แนวโน้มและทิศทางการศึกษา ข้อมูลเหล่านี้จะทำให้ผู้ทรงคุณวุฒิและกองบรรณาธิการสามารถประเมินจุดอ่อนและจุดแข็งของวารสารได้ โดยทำให้ทราบว่าในช่วงเวลานั้นๆ วารสาร

ได้เสนอผลงานที่ครอบคลุมประเด็นสำคัญต่างๆ ในสาขาหรือไม่ วารสารได้นำเสนอระเบียบวิธีการวิจัยที่หลากหลายหรือไม่ เนื้อหาในวารสารอยู่ในขอบเขตทางวิชาการที่วารสารกำหนดไว้หรือไม่ หรือ วารสารที่ได้ตอบรับการตีพิมพ์ในช่วงนั้นสอดคล้องกับปัญหา สภาพสังคม และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปหรือไม่ (Raadschelders & Lee, 2011, p.20) ส่วนวิธีที่สองคือ วิธีการศึกษาเชิงประจักษ์ (Empirical Study) โดยนักวิชาการที่สนใจเป็นผู้รวบรวมงานเขียนและวิเคราะห์แนวโน้มการศึกษาและการพัฒนาของทฤษฎีและหัวข้อในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง (Raadschelders & Lee, 2011; Perry & Kraemer, 1986; Bingham and Bowen, 1994)

นับตั้งแต่การก่อตั้งใน ปี ค.ศ.1940 Public Administration Review (PAR) เป็นช่องทางสำคัญให้นักรัฐประศาสนศาสตร์ เผยแพร่งานวิจัย ทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติการบริหารจัดการภาครัฐ จะเห็นได้ว่า PAR เป็นวารสารฉบับหนึ่งที่นักวิชาการทางรัฐประศาสนศาสตร์นิยมใช้ศึกษาสำรวจแนวโน้มในการศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ โดยนักวิชาการเหล่านี้มักให้เหตุผลที่เลือกศึกษาบทความจาก PAR เพราะ PAR เป็นวารสารที่มีบทบาทสำคัญและเป็นที่ยอมรับในหมู่นักวิชาการทางรัฐศาสตร์ (Garand & Giles, 2003 as cited in Terry, 2005) และรัฐประศาสนศาสตร์ (Perry and Kraemer, 1986) จากผลการจัดอันดับของ ISI Journal Citation Ranking และ ค่า Impact Factor จะเห็นว่า PAR ได้รับการประเมินว่าเป็นวารสารที่มีคุณภาพดี¹ อีกทั้ง PAR เป็นวารสารที่มีผู้เขียนจากมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับสูง² นอกจากนี้ PAR ยังเป็นวารสารที่มีกระบวนการคัดกรองและคัดเลือกบทความที่จะ

¹ เว็บไซต์ Public Administration Review (2014) รายงานว่า 5-year Impact Factor ของ PAR เท่ากับ 1.546 และ ISI Citation Reports Ranking ได้ลำดับ 11/47 ในสาขารัฐประศาสนศาสตร์

[http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/\(ISSN\)1540-6210](http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/(ISSN)1540-6210)

² ผลงานวิจัยของ Morgan, Meier, Kearney, Hays, and Birch (1981) แสดงให้เห็นว่า ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย และบทความของอาจารย์ที่ตีพิมพ์ใน PAR มีความสัมพันธ์กันสูง ($r=0.65$) (Perry and Kraemer, 1986, p.218)

ตีพิมพ์ที่มีประสิทธิภาพ ทั้งกองบรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในวงการรัฐประศาสนศาสตร์ ทำให้เห็นว่ากระบวนการนี้เป็นการรับรองว่าบทความในวารสาร PAR อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานของวงวิชาการรัฐประศาสนศาสตร์ (Terry, 2005; Perry & Kraemer, 1986)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา ขอบข่ายและแนวโน้มการศึกษาทางรัฐประศาสนศาสตร์ จากงานวิจัยเชิงประจักษ์ (Empirical Research) ที่ตีพิมพ์ในวารสาร Public Administration Review (PAR) โดยวิเคราะห์เนื้อหาบทความจาก PAR ตั้งแต่ในปี ค.ศ.1940 จนถึง ค.ศ. 2009

วิธีการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยรวบรวมงานวิจัยเชิงประจักษ์ที่เน้นศึกษาขอบข่ายและแนวโน้มการศึกษาทางรัฐประศาสนศาสตร์โดยใช้วิธี (Stock Taking) ในช่วงปี ค.ศ.1940 จนถึง ปี ค.ศ. 2009 จากวารสาร Public Administration Review (PAR) การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยศึกษาเปรียบเทียบผลงานวิจัยที่วิเคราะห์ขอบข่ายและแนวโน้มการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงตามสภาพสังคมในช่วงเวลาดังกล่าว โดยผู้วิจัยวิเคราะห์การจำแนกหัวข้อการศึกษาทางรัฐประศาสนศาสตร์ ของงานวิจัยดังกล่าว ข้อค้นพบที่ได้เหล่านี้จะสะท้อนให้เห็นว่านักรัฐประศาสนศาสตร์ให้ความสำคัญกับเรื่องใดมากน้อยแค่ไหนในช่วงเวลา 80 ปีที่ผ่านมา

ผลการศึกษา

โดยภาพรวมหัวข้อที่นักรัฐประศาสนศาสตร์ให้ความสำคัญมากที่สุดตั้งแต่ปี ค.ศ.1940 ถึง ค.ศ.2009 คือ การจัดการภาครัฐ (Public Management) การพัฒนาองค์การ (Organizational Development) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management) และ นโยบายสาธารณะ (Public Policy) (Raadschelders & Lee, 2011; Terry, 2005; Bingham & Bowen, 1994; Perry & Kraemer, 1986) ขอบข่ายและแนวโน้มการศึกษาทางรัฐประศาสนศาสตร์ในช่วงเวลาดังกล่าวสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

ช่วงปีค.ศ. 1940-1959

ในช่วง 20 ปีแรกที่ PAR เริ่มก่อตั้ง บทความที่ PAR ตีพิมพ์มากกว่าครึ่งจัดอยู่ในหัวข้อการจัดการภาครัฐ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ และพฤติกรรมองค์การ (Bingham & Bowen, 1994)

นอกจากนี้นักรัฐประศาสนศาสตร์ยังให้ความสนใจเกี่ยวกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของรัฐ (Intergovernmental Relations) ในช่วงปี 1950-1959 มีแนวโน้มการศึกษาในเรื่องนี้เพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัว ในลักษณะเดียวกันการเขียนระลึกถึงผู้ที่มีความสำคัญในวงการรัฐประศาสนศาสตร์ (Testimonials) ก็ได้รับความนิยมในช่วงแรกของการก่อตั้ง PAR อย่างไรก็ตามนับตั้งแต่ปี 1960 เป็นต้นมางานเขียนทั้ง 2 ประเภทนี้ก็เสื่อมความนิยมลงอย่างเห็นได้ชัด (Bingham & Bowen, 1994)

ช่วงปี ค.ศ. 1960-1969

ภายหลังจาก 20 ปีที่ PAR ก่อตั้ง การศึกษาการจัดการภาครัฐ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ และ พฤติกรรมองค์การ ยังคงเป็นหัวข้อหลักที่นักรัฐประศาสนศาสตร์ให้ความสนใจสูงสุด แนวโน้มในการศึกษาทั้ง 3 หัวข้อนี้เพิ่มสูงขึ้นอย่างชัดเจน Bingham & Bowen (1994) รายงานว่าบทความที่จัดอยู่ใน 3 หัวข้อดังกล่าวคิดเป็น 78% ของบทความทั้งหมด ในช่วงดังกล่าว

อย่างไรก็ตามในช่วงนี้แนวโน้มการศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ผลการศึกษาของ Bingham & Bowen (1994) พบว่า 1 ใน 3 ของบทความทั้งหมดเป็นบทความเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ สาเหตุที่นักรัฐประศาสนศาสตร์ให้ความสนใจในเรื่องนี้อาจเป็นผลมาจากอิทธิพลของแนวคิดทฤษฎีคลาสสิกในยุคมนุษย์สัมพันธ์ เช่น ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (Hierarchy of Needs) ของ Abraham Maslow (1954) ทฤษฎีแรงจูงใจ (Hygiene and Motivational Factors) ของ Frederick Herzberg (1959) ทฤษฎีการพัฒนาบุคลิกภาพ (Personality Development) ของ Chirs Argyris (1957) ทฤษฎีเอกซ์และวาย (Theory X Theory Y) ของ Douglas McGregor (1960)

นอกจากนี้การศึกษาเกี่ยวกับการคลังและงบประมาณได้รับความนิยมสูงสุดในช่วงปี 1960s นับตั้งแต่การก่อตั้ง PAR เนื่องจากในช่วง 1960s ถือเป็นยุคของการปฏิรูประบบงบประมาณ (the Era of

Budgetary Reform) โดยมีการนำวิธีการบริหารงบประมาณแบบใหม่มาใช้ เช่น Planning, Programming, and Budgeting System (PPBS) และ Zero Based Budgeting นักรัฐประศาสนศาสตร์จึงหันมาเขียนบทความเกี่ยวกับประเด็นนี้

ช่วงปี ค.ศ. 1970-1979

ปีที่ผ่านมาในช่วง 10 ปีต่อมา หัวข้อที่นักรัฐประศาสนศาสตร์ให้ความสนใจสูงสุด ได้แก่ การจัดการภาครัฐ พฤติกรรมองค์กร การบริหารทรัพยากรมนุษย์ และการวางแผนและการประเมินโครงการ Bingham & Bowen (1994) รายงานว่าบทความเกี่ยวกับการศึกษาใน 4 หัวข้อนี้คิดเป็น 86 % ของบทความทั้งหมด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Perry & Kraemer (1986) ซึ่งสำรวจบทความของ PAR ในช่วง 1975-1979 พบว่า 76% ของบทความที่ PAR ตีพิมพ์ทั้งหมดปรากฏอยู่ในหัวข้อเหล่านี้

เมื่อพิจารณาการศึกษาในแต่ละด้านพบว่า แนวโน้มการศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ลดความนิยมลงในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ในขณะที่เดี่ยวกัมนักรัฐประศาสนศาสตร์ก็หันไปให้ความสนใจเกี่ยวกับการจัดการภาครัฐ (Public Management) และการพัฒนาองค์กร (Organizational Development) เพิ่มขึ้น โดยในช่วงนี้ถือเป็นจุดสูงสุดของการศึกษาของทั้งสองหัวข้อนับตั้งแต่การก่อตั้ง PAR ใน จากการศึกษาของ Bingham & Bowen (1994) พบว่าประมาณ 30 % ของบทความทั้งหมดเกี่ยวกับการจัดการภาครัฐ และอีกเกือบ 30% เป็นบทความที่เกี่ยวกับการพัฒนาองค์กร ดังนั้นจะเห็นได้ว่าแนวโน้มการศึกษาด้านการจัดการภาครัฐและการพัฒนาองค์กรมีจำนวนเพิ่มขึ้นสืบเนื่องมาจากปฏิกิริยาโต้ตอบเหตุการณ์สำคัญต่างๆ สงครามเวียดนาม การประกาศใช้ Civil Rights Act of 1964 และการลอบยิง Martin Luther King ผู้นำการเคลื่อนไหวด้านสิทธิมนุษยชนของชาวผิวดำ รวมทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนเริ่มได้รับความสนใจจากสังคมในช่วงปลาย 1960s (Bingham & Bowen, 1994)

นอกจากนักรัฐประศาสนศาสตร์จะให้ความสนใจกับการศึกษา การจัดการภาครัฐ พฤติกรรมองค์กร การบริหารทรัพยากรมนุษย์แล้ว การศึกษาเกี่ยวกับการวางแผนและการประเมินโครงการเป็นอีกหัวข้อที่ได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นอย่างมาก (Bingham & Bowen, 1994;

Perry & Kraemer, 1986) ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากช่วงสงครามโลกครั้งที่สองที่รัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้ลงทุนให้เงินสนับสนุนโครงการพัฒนาต่างๆ เป็นจำนวนมาก รัฐบาลจึงต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่ได้จากโครงการที่ได้รับการสนับสนุนไป ดังนั้นในช่วง 1960s และต้น 1970s นี้รัฐบาลสหรัฐจึงมีนโยบายและออกกฎหมายบังคับใช้เกี่ยวกับการประเมินโครงการ ในช่วงนี้จึงเป็นยุครุ่งเรืองของการศึกษาและพัฒนาวิธีการวิจัยประเมินผล (Evaluation Research) ดังจะเห็นได้จากงานเขียนเกี่ยวกับการวิจัยประเมินผลที่ได้รับการยอมรับในวงการสังคมศาสตร์ เช่นงานของ Suchman (1967) Campbell (1969) และ Weiss (1972) (as cited in Rossi et al., 2004) ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การวางแผนและการประเมินโครงการเป็นประเด็นสำคัญที่นักรัฐประศาสนศาสตร์สนใจในช่วงนี้

ช่วงปี ค.ศ. 1980-1991

ในช่วงต่อมานักรัฐประศาสนศาสตร์ให้ความสำคัญกับ 5 หัวข้อ ได้แก่ การจัดการภาครัฐ พฤติกรรมองค์กร การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การวางแผนและการประเมินโครงการ และการคลังและงบประมาณ (Bingham & Bowen, 1994; Perry & Kraemer, 1986) ซึ่งเห็นได้จากการตีพิมพ์บทความเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ การวางแผน การจัดการภาครัฐ และการคลังและงบประมาณ เป็นจำนวนมากในช่วงเวลานี้จะเห็นได้ว่าการศึกษาด้านการคลังและงบประมาณเป็นหัวข้อที่นักรัฐประศาสนศาสตร์ให้ความสำคัญเพิ่มขึ้นจาก 4 หัวข้อหลักๆ ในทศวรรษที่ผ่านมา แนวโน้มการศึกษานักรัฐประศาสนศาสตร์ที่สูงขึ้นในหัวข้อเหล่านี้อาจได้รับอิทธิพลจากยุคทองของการศึกษาด้านนโยบายไปปฏิบัติ นับตั้งแต่ Jeffry Pressman และ Aaron Wildavsky (1973) ตีพิมพ์หนังสือเรื่อง Implementation ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดนโยบาย ความซับซ้อนในการประสานการปฏิบัติของหน่วยงานต่างๆ ความซับซ้อนของกระบวนการงบประมาณและการคลัง ปัจจัยด้านความเชื่อมโยงของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ รวมถึงงานเขียนจากนักวิชาการด้านการวิเคราะห์นโยบายอีกหลายท่าน เช่น Donald Van Meter & Carl Van Horn (1975) Eugene Bardach (1977) Richard Elmore (1979) Michael Lipsky (1980) Daniel Mazmanian & Paul Sabatier (1983) แนวคิดจาก

งานเขียนเหล่านี้ทำให้นักรัฐประศาสนศาสตร์สนใจศึกษากระบวนการดำเนินงานของโครงการและหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ รวมถึงการวิพากษ์วิจารณ์ระบบงบประมาณแบบใหม่ที่ใช้ในช่วง 1970s

ช่วงปีค.ศ. 2000-2009³

ในช่วงต้นศตวรรษที่ 21 หัวข้อที่นักรัฐประศาสนศาสตร์สนใจมากที่สุดคือ ได้แก่ การจัดการภาครัฐ การบริหารทรัพยากรบุคคล นโยบายสาธารณะ และการพัฒนาองค์การ บทความที่มีเนื้อหาอยู่ในหัวข้อทั้ง 5 นี้คิดเป็น 50% ของบทความทั้งหมดที่ PAR ตีพิมพ์ในช่วงนี้ (Raadschelders & Lee, 2011; Terry, 2005) นอกจากนี้จากการศึกษาเชิงคุณภาพของ Raadschelders & Lee (2011) แสดงให้เห็นว่าประเด็น (Theme) ที่สำคัญที่นักวิชาการให้ความสนใจคือ การประเมินผลการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (Evaluation of New Public Management) ความสัมพันธ์ระหว่างนักวิชาการและนักปฏิบัติ (Connections between Academicians and Practitioners) และ ความรับผิดชอบต่อปัญหาเร่งด่วนต่างๆ ทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง (Responsiveness to Immediate Social, Economic, and Political Challenges)

แม้ว่าแนวโน้มการศึกษาทางรัฐประศาสนศาสตร์ในช่วงนี้มีได้แตกต่างจากการศึกษาในช่วง 1940-1990 มากนัก แต่การศึกษาของ Terry (2005) และ Raadschelders & Lee (2011) แสดงให้เห็นถึงการเกิดหัวข้อการศึกษาทางรัฐประศาสนศาสตร์ใหม่ๆ ที่แตกต่างออกไปจากการศึกษาที่ผ่านมา (ดังเห็นได้จากตารางที่ 1) เช่น สารสนเทศ/รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (Information/e-government) การศึกษา (Education)⁴ สังคม (Society)⁵ และ ความปลอดภัยและมั่นคงของชาติและการก่อการร้าย (Homeland Security and Terrorism) ถึงแม้ว่าบทความในหัวข้อเหล่านี้มีได้มีจำนวนมากเท่ากับหัวข้อหลักๆ อย่าง

การจัดการ นโยบายสาธารณะ การบริหารบุคคล และ พฤติกรรมองค์กร แต่แสดงให้เห็นถึงขอบข่ายและประเด็นในการศึกษาทางรัฐประศาสนศาสตร์ที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นตามสถานการณ์และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น การเปลี่ยนแปลงของการให้บริการสาธารณะ (เช่น Online Service) การขยายตัวหลักสูตรและโครงการระดับบัณฑิตศึกษา (Graduate Program) เหตุการณ์ภัยพิบัติฉุกเฉิน เหตุการณ์ก่อการร้ายต่างๆ

³ ไม่มีการศึกษาขอบข่ายการศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ทางวารสาร PAR ในช่วงปีค.ศ. 1992-1999

⁴ การศึกษาในที่นี้ เช่น การพัฒนาหลักสูตรต่างๆ (Curriculum) โครงการระดับบัณฑิตศึกษา (Graduate Program)

วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก (Doctoral Dissertation) และ การพัฒนาความก้าวหน้าในสายอาชีพทางรัฐประศาสนศาสตร์ (Career Development in Public Administration)

⁵ สังคมในที่นี้หมายถึง ค่านิยม (Social Value) และ ประเด็นปัญหาทางสังคม (Social Issue)

ตารางที่ 1 ขอบข่ายและประเภทหัวข้อการศึกษาในวารสาร PAR

Perry & Kraemer (1986)	Bingham & Bowen (1994)	Terry (2005)	Raadschelders & Lee (2011)
1975–84	1940–91	2000–2005	2000–2009
	Introspection	PA as a field of study <i>PAR</i> report/Special reports Big questions	Nature of Study <i>PAR</i> report Education Administrative History
		Research Methodology	
Administrative, Bureaucracy, Organizational Theory Citizen participation, Representation	Government, Organizational Behavior Decision-making	Governance/Democracy Representative bureaucracy/race/gender Bureaucracy Organizational theory PA Theory Leadership Reinventing government Public/private sector Citizen/public participation Nonprofit management	Governance Bureaucracy Organization Citizen participation
Public management	Public Management Management sciences and technologies	Public Management/Management Performance management Privatization Technology, e- government	Management, Information, e- government
Public Policy Making, Policy Analysis, Policy Evaluation Planning	Public policy analysis Implementation Program Evaluation and Planning	Public policy Environmental policy	Policy
Personnel	Human resources	Human resource management	Personnel management
Budgeting & Finance	Budgeting & Finance	Budgeting	Budgeting & Finance

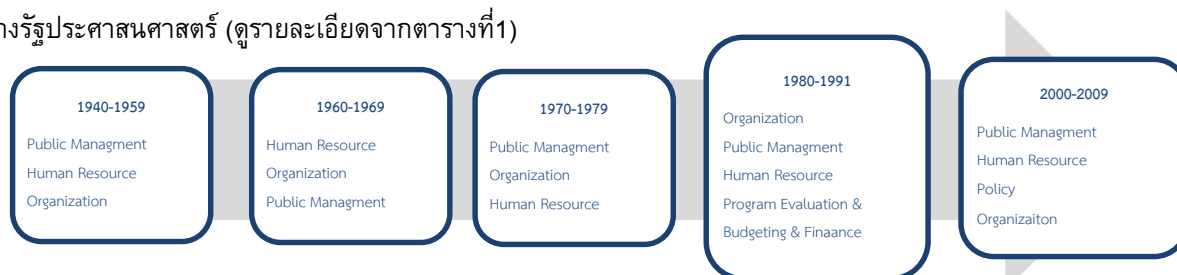
Perry & Kraemer (1986)	Bingham & Bowen (1994)	Terry (2005)	Raadschelders & Lee (2011)
Intergovernmental relations (IGR) Urban/regional State Federal	Intergovernmental relations (IGR)	Local government Federal government	Intergovernmental relations (IGR)
	Administrative Law		Administrative Law
		Accountability	Accountability
Accountability, Responsiveness, Public Interest Values	Ethics	Ethics	Ethics
		Comparative/International	Development Administration (DA)
Other:	Other:	Other:	Other:
		Public service	Politic, Society
	Testimonials	Reflective practitioner	
		Homeland Security/ Terrorism	Terrorism

ที่มา: ดัดแปลงจาก Raadschelders & Lee (2011: 22)

อภิปรายผล

นับตั้งแต่การเกิดวิกฤตการณ์ทางด้านเอกลักษณ์ (Identity Crisis) ในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 นักรัฐประศาสนศาสตร์มีความพยายามในการหาจุดยืนและความเป็นเอกลักษณ์ของสาขาวิชา ดังนั้นการศึกษา ขอบข่ายการศึกษารัฐประศาสนศาสตร์จึงพัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง จำนวนของหัวข้อที่เพิ่มขึ้นสะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของขอบข่ายการศึกษาและแนวโน้มการศึกษาทางรัฐประศาสนศาสตร์ (ดูรายละเอียดจากตารางที่ 1)

ผลการศึกษาแนวโน้มการศึกษาทางจากรวสาร PAR ในช่วงปีค.ศ. 1940-1979 พบว่าเนื้อหาการศึกษาทางรัฐประศาสนศาสตร์จะอยู่ใน 3 หัวข้อหลักๆ ได้แก่ การจัดการภาครัฐ การพัฒนาองค์การ และการบริหารทรัพยากรมนุษย์ อย่างไรก็ตามหลังจากช่วงปี ค.ศ. 1980 จนถึงปี ค.ศ. 2009 การศึกษาเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะเป็นอีกหนึ่งหัวข้อหลักในการศึกษาทางรัฐประศาสนศาสตร์ (ดูภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 หัวข้อหลักในการศึกษาทางรัฐประศาสนศาสตร์, PAR 1940-2009⁶

⁶ ในช่วงปี 1992-1999 ไม่พบการศึกษาขอบข่ายและแนวโน้มทางรัฐประศาสนศาสตร์ด้วยวิธี Stock Taking จากรวสาร PAR

เป็นที่น่าสังเกตว่าผลการศึกษาขอบข่ายและแนวโน้มทางการศึกษารัฐประศาสนศาสตร์จากวารสาร PAR อาจไม่หลากหลายเท่ากับขอบข่ายที่วิเคราะห์จากเนื้อหาจากตำราเรียนพื้นฐาน งานวิจัย วิทยานิพนธ์ หรือวารสารทางรัฐประศาสนศาสตร์ฉบับอื่นๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากจุดมุ่งหมายของวารสาร PAR เน้นตีพิมพ์ 1) บทความที่มุ่งศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน 2) บทความที่เน้นให้ข้อมูลพื้นฐานเพื่อประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ และ 3) บทความที่กระตุ้นให้เกิดการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (Public Administration Review, 2014) ดังนั้นนักวิชาการและนักวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์อาจจะสนใจที่จะศึกษาประเด็นที่ไม่ตรงกับจุดเน้นของวารสาร ทำให้นักวิชาการและนักวิจัยเหล่านี้เลือกที่จะส่งบทความไปยังวารสารเฉพาะทางอื่นๆ เช่น วารสารเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ การบริหาร การประเมินผล การเงินและการคลังสาธารณะ ฯลฯ (Bingham & Bowen, 1994: 207)

วิธีการจำแนกประเภทหัวข้อการศึกษา

ในการศึกษาขอบข่ายและแนวโน้มการศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ วิธีการจำแนกประเภทหัวข้อการศึกษาเป็นอีกประเด็นที่น่าสนใจ ในการศึกษาที่ผ่านมาการจำแนกทำได้หลายวิธี วิธีแรกจำแนกตามเนื้อหาของตำราดั้งเดิม (Traditional Textbook) ทางรัฐประศาสนศาสตร์ เช่น การศึกษาของ Bingham & Bowen (1994) วิธีที่สองจำแนกตามเนื้อหาการวิจัย (Research Areas) เช่น การศึกษาของ Perry & Kraemer (1986) หรือวิธีที่สามจำแนกโดยใช้วิธีผสมผสานโดยใช้ทั้งประเภทหัวข้อที่ได้จากตำรา เนื้อหาการวิจัย และ ความสนใจในหัวข้อใหม่ๆ (New Topic Interests) เช่น การศึกษาของ Terry (2005) และ การศึกษาของ Raadschelders & Lee (2011)

การจำแนกตาม 2 วิธีแรกจะเป็นการจัดประเภทแบบ Typology ซึ่งเป็นเทคนิคการจัดประเภทเชิง นิรนัย (Deductive) ซึ่งเน้นจัดหมวดหมู่ตามแนวคิดทฤษฎี และมีมิติต่างๆ (Multidimensional and Conceptual) (Bailey, 1994: 4) วิธีนี้จะแสดงให้เห็นถึงสัดส่วนการเปลี่ยนแปลงตามหัวข้อในตำราดั้งเดิม และ ประเภทเนื้อหาการวิจัยที่มีอยู่แล้ว (Established Research Areas) ในขณะที่การจัดประเภทโดยใช้วิธี Taxonomy เป็นเทคนิคการจัดประเภทเชิงอุปนัย (Inductive) ซึ่งต่างจาก Typology ตรงที่จะเน้น

ข้อมูลเชิงประจักษ์ (Empirical Observation) (Bailey, 1994:6) ซึ่งวิธีนี้จะแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาของหัวข้อการศึกษาใหม่ๆ (Raadschelders & Lee 2011:21) เช่น เมื่อมีเหตุการณ์สำคัญๆ ที่มีผลต่อการบริหารงานภาครัฐเกิดขึ้น นักวิชาการและนักวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์จะให้ความสนใจกับ การอธิบายปรากฏการณ์ การวิเคราะห์ ประเด็นสาเหตุและหาแนวทางแก้ไขปัญหา เช่น การเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติครั้งใหญ่ ทำให้นักวิชาการสนใจการจัด การสถาน การณ์ ฉุกเฉิน (Emergency Management) หรือ เหตุการณ์ก่อการร้ายในประเทศต่างๆ ทำให้นักวิชาให้ความสนใจศึกษาเกี่ยวกับความปลอดภัยและมั่นคงของชาติ (National Security) และการก่อการร้าย (Terrorism) ดังนั้นจะเห็นว่าเห็นสถานการณ์และปัญหาใหม่ๆ ทำให้เกิดหัวข้อในการศึกษาใหม่ๆ ตามสภาพแวดล้อมของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

ข้อจำกัดในการศึกษาขอบข่ายและแนวโน้มในการศึกษาทางรัฐประศาสนศาสตร์

ข้อจำกัดสำคัญในการศึกษาขอบข่ายและแนวโน้มในการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

1. การให้นิยามประเภทหัวข้อในการศึกษาจากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าการจำแนกหัวข้อในการศึกษาของนักวิชาการต่างกัน และไม่ชัดเจน บทความส่วนใหญ่ ไม่ได้ให้นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ (Operationalized Definition) ว่าในหัวข้อต่างๆ ครอบคลุมเนื้อหาอะไรบ้าง

2. ความแตกต่างของวัตถุประสงค์ในการศึกษา งานวิจัยแต่ละงานมีวัตถุประสงค์การวิจัยที่แตกต่างกัน เช่น การศึกษาของ Bingham & Bowen (1994) และ Raadschelders & Lee (2011) เน้นสำรวจขอบข่ายและแนวโน้มการศึกษาที่สำคัญทางรัฐประศาสนศาสตร์ ในขณะที่การศึกษาของ Perry & Kraemer (1986) เน้นการสำรวจระเบียบวิธีที่นักรัฐประศาสนศาสตร์ใช้ และ การศึกษา Terry (2005) มุ่งประเมินความสำเร็จและศึกษาทิศทางการดำเนินงานในอนาคตของ PAR ในขณะที่เป็นหัวหน้ากองบรรณาธิการ ด้วยเป้าหมายในการศึกษาที่ต่างกันจึงทำให้การเปรียบเทียบขอบข่ายและแนวโน้มการศึกษาศาสตร์ทำได้ยาก

3. ข้อถกเถียงเกี่ยวกับการพัฒนาของหัวข้อการศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ นักวิชาการตั้งข้อสังเกตว่า

การศึกษาขอบข่ายและแนวโน้มการศึกษาโดยใช้หัวข้อจากตำราเรียนพื้นฐานและเนื้อหาของการวิจัยที่มีอยู่นั้นไม่นำไปสู่การพัฒนาของเนื้อหาการศึกษาทางรัฐประศาสนศาสตร์ เช่น Raadschelders & Lee กล่าวว่า การจำแนกเนื้อหาลักษณะนี้ทำให้สามารถเปรียบเทียบขอบข่ายและแนวโน้มการศึกษาในช่วงเวลาต่างๆ ได้อย่างชัดเจน แต่การจำแนกหัวข้อในลักษณะนี้จะไม่ทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาของขอบข่ายการศึกษาที่กว้างขึ้น ดังนั้นเมื่อพิจารณาถึงการพัฒนาองค์ความรู้ตามกระบวนทัศน์ของ Thomas S. Kuhn⁷ (1996) จะทำให้เห็นแต่ความรู้ที่พัฒนาเพิ่มขึ้นภายใต้กรอบเดิมๆ หรือที่ Kuhn เรียกว่า Normal Cumulative Science และยากที่จะเห็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ หรือการเปลี่ยนแปลงความรู้ตามกระบวนทัศน์ (Paradigm Shift) (Raadschelders & Lee 2011, p.21) นอกจากนี้ Raadschelders & Lee ยังตั้งข้อสังเกตว่า หัวข้อเดิมในยุคหนึ่ง กลายเป็นหัวข้อใหม่ในอีกยุคหนึ่งเมื่อกระบวนทัศน์ (Paradigm) ในการศึกษาเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นจึงมีคนตั้งคำถามว่า การพัฒนาของแนวคิดทฤษฎีการบริหารที่เปลี่ยนแปลงไปในลักษณะนี้เป็นแนวโน้มการศึกษาในหัวข้อใหม่ หรือ เป็นการศึกษาภายใต้หัวข้อเดิมแต่เปลี่ยนชื่อใหม่ (Re-dressed in New Label) ให้ดูทันสมัย เช่น การศึกษาการบริหารแบบดั้งเดิมตามแนวคิด POSDCORB ของ Luther Gulick นั้นอาจสามารถจัดอยู่ในหัวข้อเดียวกับ การบริหารภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ที่เป็นแนวโน้มการศึกษาแบบใหม่ในช่วง 1980s หรือไม่ (Raadschelders & Lee, 2011)

บทสรุป

นับตั้งแต่วารสาร Public Administration Review (PAR) ก่อตั้งในปี ค.ศ.1940 จนถึง ปี ค.ศ. 2009

⁷ Thomas S. Kuhn เป็นผู้เสนอแนวคิดการพัฒนาองค์ความรู้แบบกระบวนทัศน์ (Paradigm) เป็นครั้งแรกในงานเขียน The Structure of Scientific Revolutions เพื่อใช้อธิบายการพัฒนาขององค์ความรู้ของสาขาวิชาต่างๆ โดย Kuhn มองว่ากระบวนทัศน์ (Paradigm) คือ ช่วงเวลาหนึ่งที่แนวความคิดหนึ่งครอบครองและเป็นองค์ความรู้ที่เป็นจุดเด่นของสาขาวิชา โดยในกระบวนทัศน์หนึ่งจะพัฒนาจาก วิทยาศาสตร์ปกติ (Normal Science) ไปสู่การเกิดสิ่งวิปริต (Crisis) และ การปฏิวัติวิทยาการ (Revolutionary Science) ซึ่งจะนำไปสู่การเกิดกระบวนทัศน์ใหม่

นักรัฐประศาสนศาสตร์ให้ความสำคัญกับการศึกษา การจัดการภาครัฐ การพัฒนาองค์การ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ นโยบายสาธารณะ การวางแผนและการประเมินโครงการ เป็นหัวข้อหลัก โดยบทความที่ตีพิมพ์ในวารสาร PAR ในช่วง 30 ปีแรกของการก่อตั้งส่วนใหญ่จะเป็นบทความเกี่ยวกับการจัดการภาครัฐ การพัฒนาองค์การ และการบริหารทรัพยากรมนุษย์ และตั้งแต่ปี 1970-1980 เป็นต้นมานักรัฐประศาสนศาสตร์เริ่มสนใจการศึกษานโยบายสาธารณะ การวางแผนและการประเมินโครงการเพิ่มมากขึ้น ในการศึกษาที่ผ่านมานักรัฐประศาสนศาสตร์ศึกษาขอบข่ายและแนวโน้มการศึกษาโดยใช้เนื้อหาของตำราพื้นฐาน เนื้อหาการวิจัย และ ความสนใจใหม่ๆ ในการจำแนกประเภทหัวข้อการศึกษาเป็นหลัก อย่างไรก็ตามการศึกษาในลักษณะนี้ยังมีข้อจำกัดต่างๆ เช่น ความไม่ชัดเจนของการนิยามประเภทหัวข้อ การเปรียบเทียบขอบข่ายและแนวโน้มการศึกษาศาสตร์จากงานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาที่ต่างกัน และ การถกเถียงเกี่ยวกับวิธีการจำแนกหัวข้อว่าควรแบ่งตามตำราพื้นฐาน เพื่อจะได้ทำให้สามารถเปรียบเทียบขอบข่ายและแนวโน้มการศึกษาในช่วงเวลาต่างๆ ได้อย่างชัดเจน หรือควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาของหัวข้อความสนใจใหม่ๆ รวมถึงการศึกษาประเด็นเดิมๆ ที่กลายเป็นหัวข้อใหม่ในอีกยุคหนึ่งนั้น นับเป็นการพัฒนาของหัวข้อใหม่หรือไม่

ข้อเสนอแนะการวิจัยในอนาคต

การศึกษาคครั้งนี้เป็นเพียงการศึกษาขอบข่ายและแนวโน้มการศึกษาทางรัฐประศาสนศาสตร์ที่ตีพิมพ์ในวารสาร PAR ซึ่งงานเขียนส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมและเหตุการณ์สำคัญต่างๆ ในสหรัฐอเมริกา เนื้อหาของบทความเหล่านี้จึงสะท้อนการศึกษการบริหารภาครัฐในประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นสำคัญ ด้วยเหตุนี้จึงควรศึกษาสถานภาพและแนวโน้มในการศึกษาในปัจจุบันจากบทความในวารสารทางรัฐประศาสนศาสตร์จากประเทศอื่นๆ เช่น วารสารทางรัฐประศาสนศาสตร์จากประเทศอังกฤษ ออสเตรเลีย หรือประเทศไทย การศึกษาเปรียบเทียบจะแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของเหตุการณ์และการบริหารภาครัฐของสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นเจ้าของแนวคิดทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ส่วนใหญ่ต่อการศึกษา รัฐประศาสนศาสตร์ในประเทศนั้นๆ

- Argyris, C. (1957). *Personality and Organization: The Conflict between System and the Individual*. New York: Harper and Row Publisher.
- Bailey, K.D. (1994). *Typology and Taxonomies. An Introduction to Classification Techniques*. Thousand Oaks, CA: Sage Publication.
- Bardach, E. (1977). *Implementation Game*. Cambridge: MIT Press.
- Bingham, R.D., & William M.B. (1994). Mainstream Public Administration over Time: A Topical Content Analysis of Public Administration Review. *Public Administration Review*, 54 (2), 204-8.
- Campbell, D.T. (1969). Reforms as Experiments. *American Psychologist*, 24: 409-429.
- Elmore, R.F. (1979). Backward Mapping: Implementation Research and Policy Decisions. *Political Science Quarterly*, 94 (4), 601-616.
- Herzberg, F. et al. (1959). *Motivation to Work*. New York: John Wiley.
- Kellough, J.E., & David W.P. (2005). Who Contributes to *Public Administration Review*? Examining the Characteristics of Authors Who Submit Manuscripts to the Journal. *Public Administration Review*, 65 (1), 3-7.
- Lipsky, M. (1980). *Street-level Bureaucracy; Dilemmas of the Individual in Public Services*. New York: Russel Sage Foundation.
- Maslow, A. (1954). *Motivation and Personality*. New York: Harper and Row Publisher.
- Mazmanian, D.A., & Sabatier, P.A. (1983). *Implementation and Public Policy*. Glenview, IL: Scott, Foresman and Co.
- McGregor, D. (1960). *Human Side of Enterprise*. New York: McGraw-Hill.
- Morgan, D., Meier, K., Kearney, R., Hays, S., & Birch. (1981). Reputation and Productivity among US Public Administration and Public Affairs program. *Public Administration Review*, 41 (6), 666-673.
- Newland, C.A. (2000). The *Public Administration Review* and Ongoing Struggles for Connectedness. *Public Administration Review*, 60 (1), 20-38.
- Perry, J.L., & Kenneth L.K. (1986). Research Methodology in the *Public Administration Review*, 1975-1984. *Public Administration Review*, 46 (3), 215-226.
- Pressman, J.L., & A.B. Wildavsky. (1973). *Implementation: How Great Expectations in Washington Are Dashed in Oakland*. Berkeley, CA: University of California Press.
- Public Administration Review (Homepage of Wiley Online Library). (Online). Available: [http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/\(ISSN\)1540-6210/homepage/ProductInformation.html](http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/(ISSN)1540-6210/homepage/ProductInformation.html) (Assessed 23 May 2014)
- Raadschelders, J.C.N., & Lee, K.H. (2011). Trends in the Study of Public Administration: Empirical and Qualitative Observations from *Public Administration Review*, 2000-2009. *Public Administration Review*, 71 (1), 19-33.
- Rossi, P.H., Lipsey, M.W., & Freeman, H.E. (2004). *Evaluation: A Systematic Approach*. 7th Ed. Thousand Oaks, CA, Sage Publication.
- Stivers, C. (2000). An Impossible Job: Report on the Building Bridges Tour. *Public Administration Review*, 60 (3), 194-99.
- Suchman, E. (1967). *Evaluative Research*. New York: Russel Sage Foundation.
- Terry, L.D. (2005). Reflections and Assessment: *Public Administration Review*, 2000-05. *Public Administration Review*, 65 (6), 643-645
- Van Meter, D.S., & Van Horn, C.E. (1975). The Policy Implementation Process: A Conceptual Framework. *Administration and Society*, 6 (4), 445-488.
- Weiss, C.H. (1972). *Evaluation Research: Methods of Assessing Program Effectiveness*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Wilson, W. (1887). The Study of Administration. *Political Science Quarterly*, 2, 197-222.
- Suchman, E. (1967). *Evaluative Research*. New York: Russel Sage Foundation.
- Waldo, D. (1974). Editorial Note: About the Review. *Public Administration Review*, 34 (2), 95-96.

